

АНАЛІЗ, АУДИТ, ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.156>

JEL classification: G15, C24

UDC: 657.37

Ірина МАНЧУР

аспірант,

Національний університет «Львівська політехніка», Україна

E-mail: Iryna.M.Manchur@lpnu.ua

ORCID ID: 0000-0002-8921-9142

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ НА УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОМУ РИНКУ ПІД ВПЛИВОМ ВІЙНИ

АНОТАЦІЯ

Дана стаття є присвячена вивченню характеру відображення таких геополітичних подій, як російсько-українська війна 2022 року, у примітці «події після звітного періоду» річної фінансової звітності транснаціональних компаній за 2021 рік.

У статті розглянуто річну фінансову звітність, звітним для яких є період з 1 січня 2021 р. до 31 грудня 2021 р., а російсько-українська війна розпочалася 24 лютого 2022 р., зазначена геополітична подія є другим типом події – подією, які свідчать про умови, що виникли після звітного періоду. Таким чином, згідно з рекомендаціями консалтингової компанії BDO та аудиторської компанії KPMG, ця подія не буде вимагати коригування показників річної звітності. Експерти аудиторської компанії KPMG обґрунтували та підтвердили це твердження тим, що суттєві зміни в економічних умовах господарювання та політичному середовищі, як прямі наслідки війни, виникли після кінцевої дати звітного періоду. Під суттєвими змінами мається на увазі військове вторгнення росії на територію України та, як наслідок, впровадження економічних санкцій проти уряду і бізнесу росії та Білорусі міжнародним співтовариством.

Мета. Метою даного наукового дослідження є аналіз та розкриття діяльності транснаціональних компаній під впливом російсько-української війни та відображення цих даних у примітках до фінансової звітності.

Метод (методологія). Методологічною основою дослідження у статті є аналіз, системний підхід до вивчення положень з організації і методики складання фінансової звітності підприємствами під час воєнного стану в Україні задля задоволення інформаційних потреб. У процесі дослідження подачі проміжної та річної фінансової звітності підприємств були використані методи узагальнення та порівняння, аналізу, індукції та дедукції.

Ключові слова: аналіз впливу війни; воєнний стан; коригування звітності; події після звітної дати; суттєвий характер; транснаціональні компанії; фінансова звітність; примітки до звітності.

Вступ

24 лютого 2022 року росія безпідставно було розпочато війну проти України. 25 лютого США, Євросоюз, Канада та інші країни ввели масштабні санкції проти російських юридичних і фізичних осіб, а також проти російської влади. Вже наприкінці лютого більше ніж сотні міжнародних підприємств вирішили повністю або частково піти з російського ринку.

Експерти з аудиторської компанії Ernst & Young відзначили, що суб'єктам господарювання буде необхідність оцінити, якою подією є війна в Україні та економічні санкції, що були здійснені після її початку, – такою, що вимагає коригувань чи такою, яка не буде вимагати коригування після звітного періоду. Окремі положення МСБО 10 мають оціночні судження і тому суб'єкт господарювання повинен визначити

© Ірина Манчур, 2023

Отримано: 04.03.2023 р.

Рекомендовано до друку: 14.03.2023 р.

Опубліковано: 29.03.2023 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати:

Манчур І. Аналіз діяльності міжнародних компаній на українсько-російському ринку під впливом війни. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 1. С. 156-163. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.156>

самостійно, чи буде потребувати деякі одії після дати балансу розкриття у звітності [4].

Суб'єктові господарювання потрібно справляти суми, визнані в його фінансовій звітності, для відображення подій, які не вимагають коригування після звітного періоду.

Вже навесні 2022 року економісти опублікували першу наукову книгу про потенційний вплив спільних європейських, північноамериканських, японських та австралійських санкцій на російську економіку та їх роль у стримуванні російських військових дій проти України. Так, вчений П. Й. Вельфенз-зазначає, що у березні 2022 р. багато мультинаціональних корпорацій суттєво скоротили свою діяльність або тимчасово повністю залишили російський ринок. Ученим визначено 15 країн з найбільшими обсягами прямих іноземних інвестицій в економіку росії у 2020 р. (у дол. США), до яких входять, зокрема, Нідерланди (97,6 млрд), Швейцарія (31,6 млрд), Франція (23,2 млрд), Німеччина (19,6 млрд), Велика Британія (15,6 млрд). [5].

У підсумку, П. Й. Вельфензом висловлено думку про формування нового світового порядку, однією з ознак якого є уповільнення економічної модернізації росії через скорочення прямих іноземних інвестицій, що надходили від транснаціональних корпорацій з індустріалізованих країн [5].

Вчені М. Шульц та П. Зінюк зазначають, що тривалість періоду між кінцевою датою звітного періоду та датою затвердження звітності залежить від інтенсивності праці осіб, які складають звітність, та від тривалості законодавчо визначених періодів для схвалення та публікації фінансових звітів. Науковцями запропоновано класифікацію подій після звітного періоду на основі вивчення річних звітів компаній з країн-членів ЄС. М. Шульц та П. Зінюк виявили, що у 90% річних звітів, обраних для дослідження, існує примітка про події після звітного періоду. Більшість питань, пов'язаних із злиттям, поділом, реструктуризацією бізнесу, кредитними операціями, угодами та контрактами, продажем нерухомості, зміною індексів лістингу компаній, отриманими винагородами та запровадженням нових регуляторних правил розкривається у примітках. Позитивною практикою також можна вважати неподання

звітів про події після дати балансу. Дана ситуація свідчить про те, що керівництво підприємства доклало зусиль для виявлення цих подій до кінцевої дати балансу [8].

Економічну сутність нефінансової звітності можна побачити в дослідженнях Байрактар Ю. [5], Гриценко О. [6], Довга Т. [7], та інші. Такий конкретний вид нефінансової звітності, як звіти за стандартами GRI, досліджували українці Ярїш О., Подольська В., Замула І., Костирко А., Замай О. та інші. Особливої уваги заслуговують аналітичні звіти, блоги та публікації консультаційних компаній, що займаються підготовкою нефінансової звітності (наприклад, матеріали Baker Tilly, KPMG або Ernst & Young).

Виклад основного матеріалу

Фінансова звітність, яка була складена за 2021 рік, війна та наслідки після неї є подіями, що не вимагають коригування, так як вони свідчать про умови, які виникли уже після звітного періоду. До прикладу, активи підприємства отримали пошкодження після бойових дій в проміжку часу між кінцем звітного періоду і затвердженням фінансової звітності до випуску. Згідно до вимог МСФЗ будь-які збитки чи витрати від знецінення активів будуть визначені саме в тому періоді, в якому вони були здійснені. Це означає, що дані про суттєві витрати від пошкодження активів не будуть коригувати фінансові дані у 2021 року, а має відобразитись у примітках до фінансової звітності.

Звітні періоди, які закінчуються опісля 24 лютого 2022 року, війна та пов'язані з нею події чи збитки будуть вже відображатись як події поточного періоду, що будуть потребувати регулярної оцінки. Керівництво підприємств при підготовці фінансової звітності за 2022 рік повинно визначити, наскільки такі події після звітної дати ма.ть бути визнані або відображені у фінансовій звітності.

Так як війна матиме довготрималі наслідки за межами росії та України та швидко розвиватиметься, чим пізніше буде опублікована фінансова звітність, тим більш глибоким та детальним має бути відповідне розкриття даних. Кожне підприємство має здійснити оцінку відповідних фактів та обставини, які визначають ступінь необхідного

розкриття даних. Згідно до вимог МСФЗ відповідно до кожної суттєвої категорії подій, що не будуть вимагати коригування після звітного періоду, підприємство розкриватиме, яким саме був характер таких подій, та буде оцінювати попередньо їх фінансовий вплив або констатуватиме, що така оцінка є неможливою. Оцінка фінансового впливу має базуватися на явищах, наявних станом на дату затвердження фінансової звітності і не повинна містити ніяких прогнозованих заяв загального характеру.

Окрім цього, підприємство повинно оцінити всі події, що відбулися, комплексно і не зосереджуватися виключно на одній події, до прикладу, на міжнародних економічних санкціях або війні. Ті ж самі події можуть по-різному мати вплив на різні підприємства, тому це вимагатиме індивідуального відображення у фінансовій звітності.

У МСФЗ – звітності у зв'язку зі зброєю агресією росії потрібно навести додаткові розкриття, очевидно, що їх всіх передбачити неможливо, але це точно мають бути:

- головні невизначеності та ризики, які спровоковані цим вторгненням.
- фактичний та очікуваний вплив вторгнення росії в Україну на фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки підприємств.

Вплив збройної агресії росії можна розкривати як в одній примітці або ж розкривати фрагментарно у відповідних примітках. Це залежить від площини професійного судження і обидва варіанти є прийнятними. Компанія може додати єдину примітку і акумульовано розкрити всі аспекти, які вона вважає доречними в контексті розкриття впливу війни. В такому разі по тексті приміток обов'язково робити перехресне посилання у відповідних примітках для того, щоб користувачі розуміли, що та чи інша примітка має «воєнне» доповнення. Не буде помилкою розкривати «воєнні» доповнення безпосередньо у відповідних примітках, тобто фрагментарно.

Відповідно до вимог МСБО 10, суб'єкт господарювання повинен відображати дані про дату затвердження фінансової звітності до випуску. Для користувачів важливим є знати

дату підтвердження фінансової звітності до випуску, тому що у примітці «Події після звітного періоду» не будуть здійснювати відображення тих подій, що відбулися після цієї дати. Дата затвердження фінансової звітності до випуску – це дата, на яку особи, наділені владними повноваженнями, підписують і випускають фінансову звітність, щодо якої здійснено аудиторську перевірку, для її подальшого затвердження наглядовим органом або загальними зборами акціонерів (у разі наявності) [1].

Згідно до обраних критеріїв, здійснено відбір річних консолідованих фінансових звітів чотирнадцяти транснаціональних корпорацій та обрано дати затвердження тих звітів до випуску і дати річних загальних зборів акціонерів, які мають схвалити ці звіти (табл. 1). Звіти 11 з 14 корпорацій були затверджені після 24 лютого.

Згідно з положенням МСБО 10, примітка «Події після звітного періоду» повинна містити характеристику фінансових наслідків війни для цих компаній. Не дивлячись на те, що звітність 3 компаній (LG Electronics, Volvo Group, British American Tobacco Group) була затвердженою до випуску до настання або саме у день настання досліджуваної події, наслідки російсько-української війни були відображені у відповідній примітці звітів цих компаній. Тому тут можна зробити висновок, що датою затвердження звітності до випуску для цих 3 підприємств є дата проведення річних загальних зборів акціонерів.

У примітках до річного звіту Geberit Group наголошується, що ескалація конфлікту в Україні призвела до високого ступеня невизначеності в бізнесі групи в Україні та росії. Керамічний завод у Західній Україні (550 працівників) на момент затвердження звіту не постраждав, однак виробництво на заводі тимчасово призупинено. Також призупинили діяльність підрозділи групи Geberit (40 співробітників). Geberit Group дотримується санкцій, запроваджених у відповідь на ескалацію конфлікту в росії. Команда продовжує оцінювати вплив цієї ситуації. Продажі підрозділів України та росії складають 1% від загального обсягу продажів Групи [9].

Таблиця 1 . Інформація про річну звітність за 2021 р. компаній, які прийняли рішення про скорочення діяльності на російському ринку

Компанія	Країна	Ступінь скорочення діяльності	Дата затвердження звітності до випуску у 2022р.	Дата річних загальних зборів акціонерів у 2022р.
BMW Group	Німеччина	Призупинення	08.03	11.05
British American Tobacco Group	Велика Британія	Вихід з ринку	10.02	28.04
Coca-Cola HBC AG	Греція	Не працювала	22.03	21.06
Dassault Aviation	Франція	Призупинення	03.03	18.05
Deutsche Bank	Німеччина	Вихід з ринку	10.03	19.05
Geberit Group	Швейцарія	Вихід з ринку	08.03	13.04
Grupo Bimbo	Мексика	Призупинення	23.03	27.04
LG Electronics	Південна Корея	Призупинення	26.01	24.03
Mercedes-Benz Group	Німеччина	Призупинення	10.03	29.04
Pirelli Group	Італія	Припинення інвестування, скорочення виробництва	17.03	18.05
Prada Group	Італія	Призупинення	14.03	28.04
Scania Group	Швеція	Призупинення	11.03	05.05
Volkswagen Group	Німеччина	Призупинення	15.03	12.05
Volvo Group	Швеція	Призупинення	24.02	06.04

У примітці до річного звіту BMW Group вказано, що війна в Україні не має жодного впливу на консолідовану фінансову звітність станом на 31 грудня 2021 р. Виробництво на території росії та експорт автомобілів і мотоциклів на російський ринок були призупинені. Обмеження поставок, що впливають із санкцій, призвели до внесення змін у графік виробництва та простоїв на значній кількості заводів BMW Group. З цієї причини прогнозується зниження відповідних виробничих показників автомобільного сегменту. Водночас, очікується, що війна в Україні не матиме серйозного впливу на результати сегменту мотоциклів та фінансового підрозділів. Однак цей прогноз не враховує наслідків посилення санкцій проти росії, ескалації конфлікту за межами України або підвищення цін на енергоносії та сировину через війну чи пов'язані з нею санкції [10].

У примітці до річного звіту Scania Group зазначається, що на момент затвердження звіту було важко оцінити вплив російського вторгнення в Україну. Група Scania визначила ризики, які можуть вплинути на її майбутній фінансовий стан: 1) зниження ринкового попиту, яке може призвести до списань запасів

та зниження оцінок залишкової вартості за зобов'язаннями щодо зворотного викупу; 2) нездатність ланцюга постачання доставляти комплектуючі; 3) непогашення дебіторської заборгованості; 4) уцінка гудвілу та інших нематеріальних активів. Обсяг операцій Scania Group на українському та російському ринку становить 6% від загального обороту, з яких на Україну припадає менше 1%, а балансова вартість активів – 3% від балансової вартості активів групи, з яких на Україну припадає менше 1% [11].

British American Tobacco Group у примітках до річного звіту підкреслила, що конфлікт за участю росії та України почався після того, як рада директорів затвердила річний звіт за 2021 рік. У 2021 році на російський та український ринки припадало 3% виручки групи. У групі працюють 3500 співробітників у двох країнах. Група виробляє системи нагріву сигарет і тютюну в Україні та росії. Оскільки вплив конфлікту на діяльність Групи ще неможливо визначити, керівництво продовжуватиме переглядати плани дій у разі виникнення непередбачених обставин, зокрема в контексті застосування нових санкцій [12].

Компанія Coca-Cola HBC AG, яка входить до групи Coca-Cola, але не торгує в росії, наголосила в примітці до свого річного звіту, що події, пов'язані з Україною та росією, спричинили знецінення російської валюти щодо рубля: станом на 11 березня, рубль втратив 72% вартості щодо євро (порівняно з курсом на 31 грудня 2021 року). 8 березня 2022 року The Coca-Cola Company (TCCC) оголосила про припинення будь-якої комерційної діяльності в росії. У 2021 році операційний прибуток українських і російських підрозділів становитиме приблизно 2% і 18% від сукупного прибутку групи відповідно [13].

У примітках до річного звіту Dassault Aviation зазначено, що конфлікт між росією та Україною не мав істотного впливу на фінансову звітність станом на 31 грудня 2021 року. У примітці до річного звіту Deutsche Bank Group описуються події, що відбулися після повномасштабного вторгнення росії на територію України, включаючи серйозні санкції. Станом на 31 грудня 2021 року група Deutsche Bank керувала двома дочірніми компаніями в росії: ТОВ «Дойче Банк» з капіталом і активами 200 млн євро і 1,5 млрд євро відповідно; ТОВ «Технологічний центр Дойче Банк» (1600 співробітників). Кредити, видані в росії, склали 1,4 млрд євро, що становить 0,3% від загального обсягу виданих кредитів Групи. Для пом'якшення високого ризику невизначеності були застосовані додаткове хеджування та вибірковий де-ріскінг. Група здійснює тестування різних сценаріїв з ключовим фокусом на потенційну реакцію центрального банку росії. Фінансова та нефінансова взаємодія Deutsche Bank Group з Україною є незначною. Зазначена криза може вплинути на здатність групи заробляти доходи та досягати фінансові цілі, може призвести до зростання витрат, втрат за кредитами, знецінення активів [14].

У примітці до річного звіту Grupo Bimbo 21 лютого 2022 року неправильно датовано початок бойових дій між росією та Україною. У відповідь на конфлікт західні країни запровадили санкції проти росії, включаючи заборону на торгівлю певними товарами та технологіями, повідомили упорядниками звіту. Відповідно до поточної міжнародної ситуації та цінностей компанії, 23 лютого 2022 року

українська фабрика призупиняє роботу. 14 березня 2022 року Grupo Bimbo призупинила продажі під брендом Bimbo і нові капіталовкладення в росії. Водночас Grupo Bimbo вважає, що ці заходи не матимуть істотного впливу на її економічну діяльність [15].

У примітках до річного звіту LG Electronics Group розкрито інформацію про ескалацію конфлікту між росією та Україною в лютому 2022 року та введення міжнародних санкцій проти росії. В результаті група може зіткнутися зі зниженням вартості власних активів, пов'язаних з конфліктними територіями, продовженням термінів погашення дебіторської заборгованості. Станом на 31 грудня 2021 р. група передбачала, що зазначений конфлікт та санкції будуть мати фінансовий вплив на її дочірні компанії LG Electronics RUS, LLC та LG Electronics Ukraine. Проте, група не може обґрунтовано передбачити фінансові наслідки через високу невизначеність. Групою не відображено вплив конфлікту на фінансову звітність станом на 31 грудня 2021 р. [16].

У примітці до річного звіту Pirelli Group відмічено, що 24 лютого 2022 р. напруга між росією та Україною стала серйознішою. На дату затвердження звіту наслідки російсько-української кризи залишались невизначеними. Pirelli Group має промислове виробництво в росії, представлене 2 заводами, виробнича потужність яких становить 8,2 млн одиниць шин станом на 31 грудня 2021 р. Приблизно 50% продукції були призначені для експорту. Pirelli Group створено кризовий комітет, яким було запроваджено план дій в непередбачуваних умовах, який включає переміщення експортних потоків до інших заводів групи. Pirelli Group підтримала населення України, зробивши пожертву у розмірі 500 000 євро. Інвестування у російський ринок, крім операцій, пов'язаних із безпекою корпорації, були призупинені. Обсяги виробництва на заводах на території росії будуть поступово скорочуватися до обсягів, необхідного для фінансування виплат співробітникам. Дана подія кваліфікується як подія, яка не вимагає коригування після звітного періоду відповідно до МСБО 10. Станом на 31 грудня 2021 р. субконсолідовані показники дочірніх компаній у росії становлять:

капітал – 112,8 млн євро; чистий дохід від реалізації – 162,1 млн євро [18].

У примітці до річного звіту Prada Group наведено інформацію про те, що станом на 31 грудня 2021 р. активи російські групи оцінювалися у приблизно 81 млн євро за курсом на дату балансу та в основному включали, матеріальні активи у 13 торговельних точках. Продажів на території росії у 2021 становили 2% загальних продажів групи. Невщухаючий конфлікт на території України призвів до значної мінливості фінансових ринків, девальвації рубля та значної невизначеності, майбутній вплив якої на консолідовану фінансову звітність групи не може бути поки-що визначений. Менеджмент буде розробляти юридичні сценарії з метою забезпечення коректної оцінки активів, визнаних у консолідованій фінансовій звітності групи [19].

У примітці до річного звіту Volkswagen Group визначено, що останні події російськоукраїнського конфлікту будуть мати негативний вплив на господарську діяльність та фінансові результати групи. Група не має жодних дочірніх підприємств та капітальних інвестицій в Україні. На території росії група володіє заводом, торговельними точками та фінансовими компаніями, які можуть зазнати впливу вже існуючих і майбутніх санкцій та загальних тенденцій у росії. Наголошено, що ділова активність групи на території двох країн є незначною [20]. У примітці до річного звіту Volvo Group зазначено, що російсько-український конфлікт може мати негативний вплив на зростання фінансового результату та фінансового стану групи компаній.

У примітці до річного звіту Mercedes-Benz Group підкреслено, що російсько-українська

війна може мати негативний вплив на обсяги продажів, виробничі процеси, закупівлі та логістику певних підрозділів, наприклад через перебої у ланцюгах поставок сировини, комплектуючих чи енергоносіїв, викликати загрози спільним підприємствам та співпраці з партнерами. Може виникнути ризик експропріації активів дочірніх підприємств на території росії. Можливі сценарії постійно аналізуються та адаптуються до поточної геополітичної ситуації [17].

Висновки та перспективи подальших досліджень

Опрацювавши та проаналізувавши 14 приміток «Події після звітного періоду» до річної звітності компаній авторами було узагальнено характер вміщених у примітках даних.

Інформація про український сегмент відображено лише у 5 примітках, хоча, фактично, торгову діяльність в Україні здійснює більша частина досліджених підприємств. Тільки у примітках 4 компаній (BMW Group, Coca-Cola HBC AG, Grupo Bimbo, Pirelli Group) чітко відображено рівень скорочення діяльності на російському ринку, однак, всі 14 підприємств взяли участь у застосуванні санкцій проти країни-агресора. Pirelli Group у примітці зазначає обсяг фінансової допомоги громадянам України. Лише Dassault Aviation та Volvo Group жодною мірою не змогли оцінити вплив наслідків події на власну господарську діяльність. У наступний наукових дослідженнях, буде актуально розглянути як компанії будуть відображати інформації про вплив російсько-української війни на їх господарську діяльність у 2022 р. на основі річної фінансової звітності за 2022 р.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. МСБО 10 «Події після звітного періоду» : міжнародний документ № 929_024 від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_024.
2. What European accountants need to know about war in Ukraine? BDO Ukraine : веб-сайт. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/advanced-search?insight=320&page=3>.
3. Accounting implications of the war in Ukraine. KPMG : веб-сайт. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ch/pdf/factsheet-ukraine.pdf>.
4. Accountig considerations of the war in Ukraine. Ernst & Young : веб-сайт. URL: https://www.ey.com/en_gl/ifrs-technical-resources/accounting-considerations-for-the-war-in-ukraine-updated-march-2022.
5. Байрактар Ю. П. Нефінансова звітність підприємств та етапи її формування. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2015. Т. 20. Вип. 1/1. С. 57–61.
6. Гриценко О. І. Тенденції та проблеми формування інтегрованої звітності суб'єктами господарювання. *Молодий вчений*. 2014. No 2(05). С. 31–34.

7. Довга Т. Формування екологічної звітності сміттєпереробних підприємств. *Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія «Економіка»*. 2012. Вип. 143. С. 50–54.
8. Szulc M., Zieniuk P. The disclosure of events after the reporting period. The example of listed companies from selected European countries. *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowosci*. 2020. № 109 (165). P. 139–155. URL: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-c3c1eb19-fa20-4070-98eb-6d2c68eb7c23>
9. Annual Report 2021. Geberit : веб-сайт. URL: https://reports.geberit.com/annual-report/2021/_assets/downloads/entire-geberit-ar21.pdf.
10. Annual Report 2021. BMW Group: веб-сайт. URL: <https://www.bmwgroup.com/en/report/2021/downloads/index.html>.
11. Annual Report 2021. Scania: веб-сайт. URL: <https://www.scania.com/group/en/home/investors/financialreports/annual-reports.html>.
12. Annual Report 2021. Dassault Aviation : веб-сайт. URL: <https://www.dassault-aviation.com/en/group/finance/annual-report-archives>.
13. Annual Report 2021. Coca-Cola Hellenic: веб-сайт. URL: <https://www.coca-colahellenic.com/en/investorrelations/2021-integrated-annual-report>.
14. Annual Report 2021. Deutsche Bank: веб-сайт. URL: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/index>.
15. Annual Report 2021. Grupo Bimbo: веб-сайт. URL: <https://www.grupobimbo.com/en/investors/reports/annual-reports>
16. Annual Report 2021. LG Electronics: веб-сайт. URL: <https://www.lg.com/global/investor-relations-reports>
17. Annual Report 2021. Mercedes-Benz Group: веб-сайт. URL: <https://group.mercedes-benz.com/investors/reports-news/annual-reports/2021>.
18. Annual Report 2021. Pirelli: веб-сайт. URL: <https://corporate.pirelli.com/corporate/en-ww/sustainability/reports>.
19. Annual Report 2021. Prada Group: веб-сайт. URL: <https://www.pradagroup.com/en/investors/investorrelations/results-presentations.html>.
20. Annual Report 2021. Volkswagen AG: веб-сайт. URL: <https://www.volkswagenag.com/en/InvestorRelations.html>.

REFERENCES

1. IAS 10 "Events after the reporting period": international document No. 929_024 dated 01.01.2012. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_024.
2. What European accountants need to know about war in Ukraine? BDO Ukraine. Retrieved from: <https://www.bdo.ua/en-gb/insights-1/advanced-search?insight=320&page=3>.
3. Accounting implications of the war in Ukraine. KPMG. Retrieved from: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ch/pdf/factsheet-ukraine.pdf>.
4. Accountig considerations of the war in Ukraine. Ernst & Young Retrieved from: https://www.ey.com/en_gl/ifrs-technical-resources/accounting-considerations-for-the-war-in-ukraine-updated-march-2022.
5. Bayraktar, Yu. P. (2015). Non-financial reporting of enterprises and stages of its formation. *Bulletin of ONU named after I.I. Mechnikova*, 20(1/1, 57-61.
6. Hrytsenko, O. I. (2014). Trends and problems of the formation of integrated reporting by business entities. *Young scientist*, 2(05), 31–34.
7. Dovga, T. (2012). Formation of environmental reporting of waste processing enterprises. *Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University. Economics*, 143, 50-54.
8. Szulc, M., and Zieniuk, P. (2020). The disclosure of events after the reporting period. The example of listed companies from selected European countries. *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowosci*, 109 (165), 139–155. Retrieved from: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-c3c1eb19-fa20-4070-98eb-6d2c68eb7c23>.
9. Annual Report 2021. Geberit : веб-сайт. Retrieved from: https://reports.geberit.com/annual-report/2021/_assets/downloads/entire-geberit-ar21.pdf.
10. Annual Report 2021. BMW Group: веб-сайт. Retrieved from: <https://www.bmwgroup.com/en/report/2021/downloads/index.html>.
11. Annual Report 2021. Scania: веб-сайт. Retrieved from: <https://www.scania.com/group/en/home/investors/financialreports/annual-reports.html>.
12. Annual Report 2021. Dassault Aviation : веб-сайт. Retrieved from: <https://www.dassault-aviation.com/en/group/finance/annual-report-archives>.
13. Annual Report 2021. Coca-Cola Hellenic : веб-сайт. Retrieved from: <https://www.coca-colahellenic.com/en/investorrelations/2021-integrated-annual-report>.

14. Annual Report 2021. Deutsche Bank: веб-сайт. Retrieved from: <https://investor-relations.db.com/reports-and-events/annual-reports/index>.
15. Annual Report 2021. Grupo Bimbo: веб-сайт. Retrieved from: <https://www.grupobimbo.com/en/investors/reports/annual-reports>.
16. Annual Report 2021. LG Electronics: веб-сайт. Retrieved from: <https://www.lg.com/global/investor-relations-reports>.
17. Annual Report 2021. Mercedes-Benz Group: веб-сайт. URL: <https://group.mercedes-benz.com/investors/reports-news/annual-reports/2021>.
18. Annual Report 2021. Pirelli: веб-сайт. Retrieved from: <https://corporate.pirelli.com/corporate/en-ww/sustainability/reports>.
19. Annual Report 2021. Prada Group: веб-сайт. Retrieved from: <https://www.pradagroup.com/en/investors/investorrelations/results-presentations.html>.
20. Annual Report 2021. Volkswagen AG: веб-сайт. Retrieved from: <https://www.volkswagenag.com/en/InvestorRelations.html>.

Iryna Manchur, PhD Student, Lviv Polytechnic National University, Ukraine

ANALYSIS OF THE ACTIVITIES OF INTERNATIONAL COMPANIES ON THE UKRAINIAN-RUSSIAN MARKET UNDER THE INFLUENCE OF THE WAR

Abstract

This article is devoted to the study of the nature of the reflection of such geopolitical events as the russian-Ukrainian war of 2022 in the note "events after the reporting period" of the annual financial statements of transnational companies for the year 2021.

The article examines annual reports, for which the reporting period is from January 1, 2021 to December 31, 2021, and the russian-Ukrainian war began on February 24, 2022, the specified geopolitical event is the second type of event - an event that indicates the conditions that arose after the reporting period. Thus, according to the recommendations of the consulting company BDO and the auditing company KPMG, this event does not require the adjustment of the indicators of the annual report.

Experts of the auditing company KPMG substantiated this statement by the fact that significant changes in the economic conditions of business and the political environment, as a direct consequence of the war, occurred after the end date of the reporting period. Substantial changes mean the military invasion of russia on the territory of Ukraine and, as a result, the introduction of economic sanctions against the government and business of russia and Belarus by the international community.

Keywords: financial reporting; transnational companies; analysis of the impact of war; martial law.

Cite as: Manchur, I. (2023). Analysis of the activities of international companies on the Ukrainian-russian market under the influence of the war. *Economic analysis*, 33 (1), 156-163. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.156>